

Száz vasutat, ezeret! – szólította fel 1847-ben Vasúton című versében nemzeti romantikánk szilaj lelkű költője, Petőfi Sándor a magyar szabadság és akarat géniuszát. Verse után nem sokkal hatott az ige, és a Magyar Birodalmat behálózták az országot a fővárossal összekötő vasútvonalak. Ez a 19. század hőskora. Vas, acél és gőz.

Azóta sok víz folyt le a Dunán, sok vonat zakatolt át a magyar évszázadban megalapozott és azóta sűrűsödött vasúthálózaton. Ma, a 21. század elején a virtualitás, a bitek és a sürgető globalizáció korában e vasúthálózat egy részére újra visszakerülnek az állomásokat jelző magyar településmegnevezések. Egyes esetekben 97, ám többségében 72 év után Felvidék magyar lakta falvai, városai újra magyar településnév-táblával ékeskedő vasútállomáson fogadhatják a hozzájuk látogatókat. A Berlinből, Prágából, Pozsonyból hazaérkező magyar honiak a Mátyusföldön, Csallóközben, Alsó-Garam mentén áthasító vasútpályán magyar település megnevezésekkel találkozhatnak. 72 év után Nové Zámky állomáson az Érsekújvár feliratot olvashatják újra a városon átutazók.

Ez minden bizonnyal legalább annyira megdobogtatja a magyar érzelmű ember szívét, mint az Osztrák–Magyar Monarchia idején ez állomásra vezényelt Érsekújvár környéki cigányzenészek Rákóczi-indulója, mely az állomásról távozó és oda érkező vonat utazóit fogadta és kísérte a boldog békeidőkben, majd újra az 1938 és 1944 közti „magyar világ” éveiben.

A rendelkezés minden olyan vasútállomással bíró települést érint, melyekben a magyar lakosság aránya 20% felett van. Több mint 15 év után a vasúti közlekedésben is érvényesül a nemzetiségek nyelvhasználatát szabályozó törvény. Az eddigi adatok szerint 55 település állomásépületére függesztenek kétnyelvű településnév-táblákat, ebből 54 magyar és 1 ruszin településen. Míg Európa-szerte egy megszokott jelenségről van szó, addig Szlovákiában újdonságként hat a dolog. A lakosság, beleértve természetesen a szlovákságot is, nagyrészt üdvözlö a változtatást. A rendelkezés ellen szóló vélemények ritkábbak. Minek köszönhető, hogy eme évek óta húzódo felvidéki magyar igény kielégítése kapcsán nem hangzanak el különösebb ellenérvek, illetve magyarellenes érvek?

Szlovákiában a magyarellenesség szinuszgörbéje 1989 óta több hullámban szökött magasba, majd szállt alá. Annak függvényében, hogy mennyire volt szüksége a szlovák politikumnak a „magyar kártyára”, tehát a magyarokkal való riogatás általi politikai tőkeszerzésre, esetleg szavazatszerzésre. A Meciar-kormányok és az első két Fico-kormány idején egy dúsan használt szavazatszerző és figyelemelterelő módszer volt a magyar kisebbség igényeivel való riogatás. E módszer egyébe kovácsolta a kormánypártokat az ellenzékiekkel a törvényhozásban, a parlamenti és a megyei választásoknál pedig a szavazóikat is.

E módszer mozgósította 2001-ben Nyitra megyében a szlovák nemzetiségű választókat az ispánválasztásoknál a magyar ispánjelölttel szemben. Az érv a primitív nacionalizmus jegyeit viselte magán teljes egészében: a nyitrai ispáni székbe nem ülhet be egy magyar. A módszer, mint megannyiszor, akkor is bevált. A favorizált magyar jelölt a választások második körében alább maradt, és helyette a szlovák Milan Belica ülhetett Nyitra megye ispáni székébe. Ám úgy tűnik, hogy e kártya már a szlovák közvélemény előtt ki lett játszva. Gyakran alkalmazták mind Vladimir Meciar, mind a magyarellenességéről hírhedt Ján Slota és Robert Fico korai politizálásának idején. Az 1993. évi állami függetlensége elnyerése óta fejlődő szlovák társadalom érezhetően átlépte már a gyermekkort, és az adolescens kor felnőtté válását érzékelhetjük magatartásán. A szlovák társadalom már ráunt a magyar mumussal való ijesztgetésre. Miképp az érettebb kamasz sem hiszi már többé szüleinek a mumusok, bubusok, sisik, kókók és más népi lidércek gyereknevelésben használatos létezését, a szlovák társadalom sem fogadja el politikusaitól oly feltétlenül azt, hogy a magyar politikai, illetve társadalmi érdek csupán arra koncentrál, hogy a szlovák nemzeti függetlenség torka szegésén munkálkodjon. A szlovákság, a szlovák néptömeg 24 éves államisége révén kezdi tudatosítani erejét. Szlovákia egy év híján 25 éves. Ezen korú ember már a saját sorsa és a körülötte lévő világ alakításán munkálkodik, és nehéz elhiteni vele, hogy az a szomszéd – jelen esetben a magyar szomszéd –, mely mellette él, mióta az eszébe jutja, azért élne mellette, hogy az életére törjön. Főleg úgy nem, ha e szomszédal olykor-olykor ki is segítették és ki is segítik egymást. Az emberi társadalmak megérése, felnőtté válása lassúbb és talán bonyolultabb is, mint az egyéné.

Reméljük, ez az ösztársadalmi felismerés beépül szlovák testvéreink közösségi tudatába, és további magatartásuk részét fogja képezni, és nem csupán a fentebb említett magyarellenesség szinuszgörbéjének mélyen a felszín alatt haladó, szinte láthatatlan időszaka ez csupán. Ám kijelenthetjük, hogy ha a szlovák politikai elitnek a jövőben politikai tőkeszerzés okán újra sikerülne a szlovák társadalomban felkorbácsolni a magyarellenesség démonát, annak hatékonysága minden bizonnyal már elmaradna az előző évtizedekben tapasztaltaktól.

Felmerül a kérdés, minek köszönhető magának, a magas rangú szlovák politikumnak a felvidéki

magyarokkal szembeni fehér holló ritkaságú engedékenysége? Mire föl a szinte mindenkori szlovák kormányok magyarokkal szemben alkalmazott status quójának megváltoztatása?

Annak, hogy a 2016 augusztusában szlovák közlekedésügyi miniszterré kinevezett Érsek Árpád, a Most-Híd párt nominánsa érvényesíthette posztjából azon felvidéki magyar népakaratot, melyért már több éve maga a Most-Híd párt is harcolt, és amelyért a Kétnyelvű Dél-Szlovákiáért mozgalom is síkra szállott. Érsek Árpád kijelentése szerint a kormányprogram egyik pontja a vasúthálózat településnév táblázatának kétnyelvűsítése, mely pont végrehajtását fontosnak tartja, mivel magyar nemzetiségűként e dolog személyesen őt is érinti.

A felvidéki magyarság érdeklődve figyeli a Most-Híd párt tevékenységét, mivel e párt magyar pártként indult 2009-es megalakulásakor, amikor alapítótagjai kiléptek a Magyar Koalíció Pártjából. Közben számos szlovák párttagja és szavazója miatt is polgári párttá avanzsált át, de az nem akadályozta szlovák politikai társait és ellenfeleit abban, hogy e módosulás ellenére továbbra is magyar pártnak tartsák a Felvidék-szerte vegyes pártnak tartott pártot. Az identitásával kapcsolatos zűrzavar ellenére, a párt a fennállása óta azon nézetet hangoztatta, hogy a párt politikája Dél-Szlovákia ügyeit és az ott élő emberek gondjait, azok megoldását tartja fontosnak. A Most-Híd profilálódása több irányváltoztatást hozott magával. Megalakulását követően az első pálforduláson akkor ment keresztül, mikor is alapítója, Bugár Béla követőivel egyetemben fokozatosan a felvidéki magyar ügyek érdekében való politizálástól az általános szlovákiai pártpolitizálás felé tért el. Következő pálfordulását a 2014-es választások hozták el. A választásokig a Robert Fico vezette smeres kormánypolitika kemény ellenzékeként volt jelen a szlovákiai politikai színtéren. A Smer győzelme után néhány, Robert Ficóval folytatott tárgyalás után elhagyta ellenzéki álláspontját és a Szlovák Nemzeti Párt elnökével, Andrej Dankóval összeborulva a három párt kormányt alakított. E lépéséért nemcsak az ellenzékben maradt szlovák pártok és azok választóinál, de a hagyományos magyar választói bázisánál is csalódást okozott. E trió azóta szinte a szvatopluki három vessző törhetetlen nyalábbá kötésének jelenségét idézi a modern kori politikai életben. A nyalábot képező három pártvezető szinte egyforma fajsúlyú politikus. Egy hiányában a többi ereje elvész, ezért szinte egyaránt kell, hogy részesüljön mindegyik a hatalom gyakorlásban. Ezen ósláv mondabeli szvatopluki logika okán kellett, hogy valami jusson a dél-szlovákiai végeken élő avaroknak, elnézést, magyaroknak is, kik a kormány törhetetlen szvatopluki hármas nyalábjának egyik vesszejét, a Most-Híd pártot a törvényhozásba bejuttatták. Mind Robert Fico, mind Andrej Danko, a Szlovák Nemzeti Párt elnöke is magasan értékeli a Bugár Bélában fellelhető és pártjában érvényesített kellő lojalitást. Andrej Danko pedig mint azon párt elnöke, mely a múltban élsport módjára szapulta a magyarokat, most kötelességének érzi nyilvánosan hajbókolni Bugár Béla magyar mivolta és lojalitása előtt. Annak előtte pedig épp a közlekedésügyet kezükben tartó Szlovák Nemzeti Párt államvasutaknál dolgozó menedzserei gátolták a vasútállomások névtábláinak kétnyelvűsítését.

A Bugár Béla-i politika szlovák és magyar választók közti szlalomozásának sikereként

könyvelhetjük el a kétnyelvű vasúti településnév-táblák kivívását. A magyarellenesség szinuszgörbéjének lejtőjén éppen szerencsés időben rugaszkodott el a most-hídi politikai akarat, hogy az a felvidéki magyar érdek érvényesítésének érdekében sikeresen szárnyalhasson. Tehát abban az időben, amikor a magyarellenesség a szlovák társadalomban erősen csökkenő tendenciát mutat, józanul és okosan lépett a Most-Híd párt a magyar ügyben.

A magyarellenesség szinuszgörbéjének csökkenése, sőt a magyarság felértékelődése a szlovák társadalom szemében főleg a magyarhoni kormánypolitikának köszönhető. A hagyományos vidéki értékrendet szem előtt tartó szlovák köznép Magyarország miniszterelnökében, és az általa érvényesített politikában a hagyományos közép-európai értékrend védnökét látja. S bár a szlovák társadalom a sajtó és a közmédia révén Magyarország politikájával kapcsolatban eléggé megszűrt információkhoz jut, többségének imponál, hogy Magyarország a migránsválság előírászerű kezelésével kellően szavatolta állampolgárai biztonságát.

Az a tény, hogy a Magyarországon átvonuló migránsáradat egyes bűnöző elemeinek a magyar kormány határozott rendelkezései révén nem volt esélye különösebben erőszakos módon bántalmazni és zaklatni a hazai lakosságot – mint ahogy ez később Nyugat-Európa országaiban megtörtént –, a legelszántabb szlovák nacionalisták, a kávéházi értelmiségiek és szeretteiket biztonságban tudni akaró szlovák közemberek mély elismerését váltotta ki.

E helyzetben lépni a magyar ügyért a Most-Híd részéről jó elgondolás volt. A felvidéki magyarok nagy része nem rajongott a Most-Híd szlovák–magyar vegyespártiságáért, és abban szinte már a felvidéki magyar ügy árulását látta. Bugár Béla azon kijelentése, hogy a magyarok asszimilációja Szlovákiában nem állítható meg, esetleg csak lassítható, sem keltett különösebb érzelmeket a felvidéki magyarság egy részében a Most-Híd iránt. A párt és a pártelnök magatartása odáig vezetett, hogy Kövér László, a magyar országgyűlés elnöke Bugár Bélát immáron egy a magyar nyelvet jól beszélő szlovák politikusnak titulálta. Változik-e a vegyes pártnak és elnökének megítélése a felvidéki magyarság és a magyarhoniak szemében a kétnyelvű vasúti településnév-táblák kivívása kapcsán? Rehabilitálja-e Bugár Béla személyét megannyi felvidéki és Kárpát-medencei magyar szemében a táblaháború e győztes csatája? E kérdést valószínű csak a korunkat több évtized távlatából megítélni tudó utódok döntenek majd el.

Magyar siker Szlovákia sín pályáin!

Írta: Jancsó Badacs Károly

2017. február 21. kedd, 19:17 -

Jancsó Badacs Károly